

กิจกรรมการจัดการความรู้ (KM)

DATA SAFETY FIRST

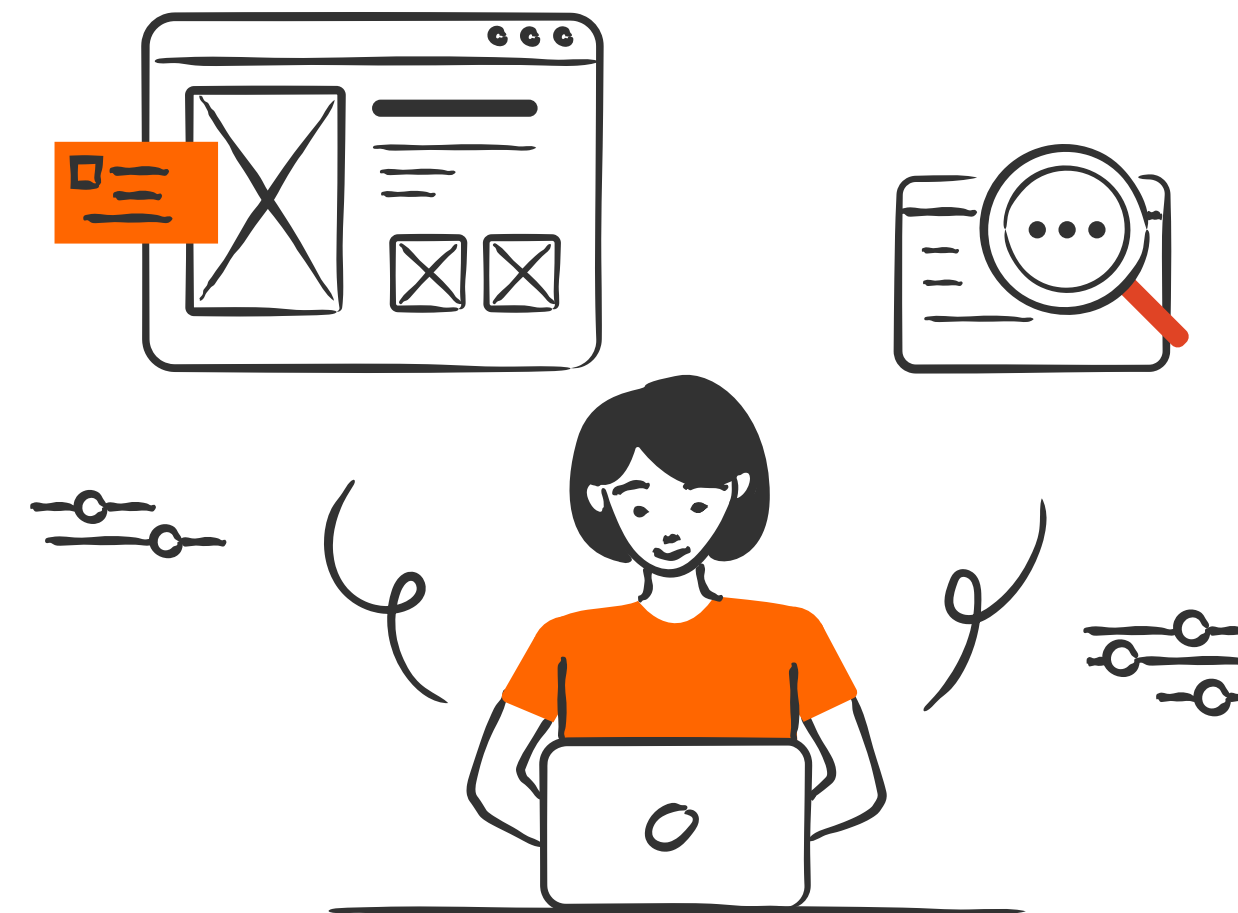
การสำรองและลบข้อมูล

เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนคืนคอมพิวเตอร์เช่า

วันจันทร์ที่ 26 พฤษภาคม 2568

เวลา 09.00น. เป็นต้นไป

ณ ห้องประชุม 102 อาคารสำนักงานอธิการบดี ชั้น 1
มหาวิทยาลัยนเรศวร

WHY ?

ทำไมต้อง KM เรื่องนี้

- เดือนสิงหาคม 2568 จะมีการส่งคืนคอมพิวเตอร์เข้า
- สำนักงานสภาฯ มีข้อมูลลับ/สำคัญ “เยอะมาก”
- คอมพิวเตอร์มีข้อมูลของเราทั้ง งาน / ส่วนตัว / รหัสผ่าน

WHY ?

ทำไมต้อง KM เรื่องนี้

เราไม่อยากให้ข้อมูลหาย
แล้วก็ไม่อยากให้ข้อมูลรั่ว

WHAT IF ... ?

จะเกิดอะไรขึ้นถ้า ... ?

ไม่สำรองข้อมูล

ไม่ลบข้อมูลออกให้ดี

ไฟล์งานหาย	คนอื่นเปิดไฟล์เราได้
เอกสารราชการหาย	ข้อมูลส่วนตัวหลุด
ต้องเริ่มงานใหม่	เสี่ยงถูกสวมรอย

TARGET

เป้าหมายของเราในวันนี้

รู้ว่า “ต้องสำรองข้อมูลอะไร”

รู้ว่า “สำรองข้อมูลยังไง”

รู้ว่า “ลบข้อมูลยังไงให้ปลอดภัย”

ได้ checklist ที่ทำตามได้ด้วยตัวเอง

SESSION

หัวข้อทั้งหมดที่เราจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวันนี้

1

ข้อมูลอะไร “ห้ามลืม” สำรอง?

What Important File & Data?

→ รู้ว่าไฟล์ประเภทไหนสำคัญ และควร backup ไว้ก่อนคืนเครื่อง'

2

ไฟล์ของเราอยู่ที่ไหน?

How to Find My File

→ วิธีค้นหาไฟล์ต่าง ๆ ที่อาจกระจัดกระจายอยู่ตามเครื่อง

3

สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

→ แนะนำวิธีการ backup ที่ง่ายและปลอดภัย เช่น Google Drive, USB

4

จะลบข้อมูล ต้องลบยังไง?

How to Delete

→ ลบแบบปลอดภัย ไม่เสี่ยงข้อมูลรั่ว

5

เคลียร์บัญชี ล้างรอยก่อนคืนเครื่อง

How to Clean Account

→ วิธี logout บัญชี และลบร่องรอยการใช้งานให้หมดจด

6

ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

→ วิธีล้างเครื่องให้สะอาดหมดจด เหมือนตอนยังไม่เคยใช้งาน

1 ข้อมูลอะไร “ห้ามลืม” สำรอง?

What Important File & Data?

ตัวอย่างไฟล์และข้อมูลสำคัญที่ควรสำรอง:

ไฟล์งาน

- เอกสาร Word, Excel, PowerPoint
- โค้ดโปรแกรม / ไฟล์โปรเจกต์ (.zip, .psd, .ai, .html ฯลฯ)
- เอกสาร PDF สำคัญ เช่น ใบเสนอราคา, สัญญา

ไฟล์ที่มีข้อมูลสำคัญ/ส่วนบุคคล

- สลิปเงินเดือน, เอกสาร HR, เอกสารภาษี
- บัญชีธนาคาร / สำเนาบัตรประชาชน / เอกสารราชการ
- ไฟล์ที่ใช้ทำธุรกรรมออนไลน์

Bookmarks และรหัสผ่านใน Browser

- Export bookmarks (Chrome/Edge/Firefox)
- ใช้การ Sync ของรหัสผ่านกับ Google Account หรือไม่?

ไฟล์ส่วนตัว

- รูปภาพ / วิดีโอส่วนตัว
- Screenshot ที่เคยเก็บไว้เป็นหลักฐานหรืออ้างอิง

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ 1

ไฟล์ที่เสียดายที่สุด ถ้าหายไป
คือไฟล์อะไร ?

2 ไฟล์ของเราอยู่ที่ไหน?

What Important File & Data?

ตัวอย่างตำแหน่งไฟล์ควรสำรวจ:

1. Desktop (หน้าเดสก์ท็อป)

- ไฟล์ที่เซฟชั่วคราว
- งานล่าสุดที่เพิ่งโหลดหรือแก้ไข
- screenshot ที่แคปมาวางไว้ด้วย

2. Documents (เอกสาร)

- เอกสาร Word, Excel, PowerPoint
- ไฟล์งานจากโปรแกรม Office
- ไฟล์ HR, เอกสารราชการ, หนังสือรับรอง

3. Downloads (ดาวน์โหลด)

- ไฟล์ที่โหลดจากอีเมล, Chrome, Teams
- เอกสารแนบ, zip, โปรแกรมติดตั้ง

4. Pictures (รูปภาพ)

- รูปแคปหน้าจอ, รูปจากมือถือที่ sync ไว้
- ไฟล์ JPEG/PNG จากงานออกแบบหรือฟรีเซนต์

5. Videos / Music

- วิดีโอฝึกอบรม / วิดีโองาน / เสียงประกอบงานนำเสนอ

6. Drive D: / E: หรือ Partition อื่น ๆ

- ไฟล์ที่เก็บไว้ต่างหากจาก Drive C เพื่อความปลอดภัย
- บางคนตั้งไว้เป็น Backup หรือคลังเก็บข้อมูล

2 ไฟล์ของเราอยู่ที่ไหน?

What Important File & Data?

ตัวอย่างคำค้นยอดนิยม:

เอกสาร *.doc, *.docx, *.pdf, *.txt

งานบัญชี *.xls, *.xlsx, *.csv

รูปภาพ *.jpg, *.png, *.heic, *.gif

สื่อ/วิดีโอ *.mp4, *.mov, *.avi

ซีป/รวมไฟล์ *.zip, *.rar, *.7z

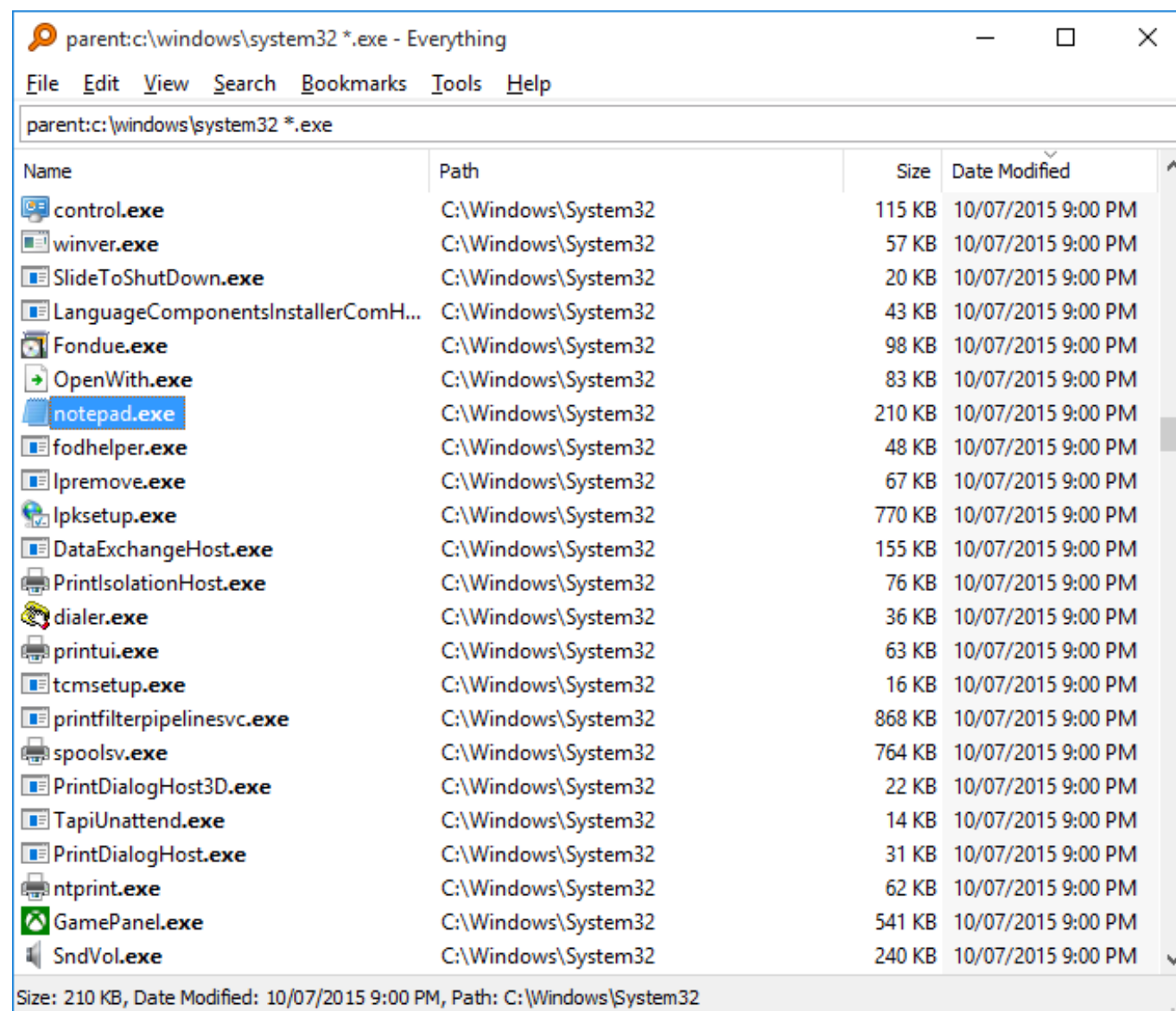
โค้ด/โปรแกรม *.html, *.py, *.js, *.cpp

2 ไฟล์ของเราอยู่ที่ไหน?

What Important File & Data?

แนะนำโปรแกรมค้นหาไฟล์: **Everything**

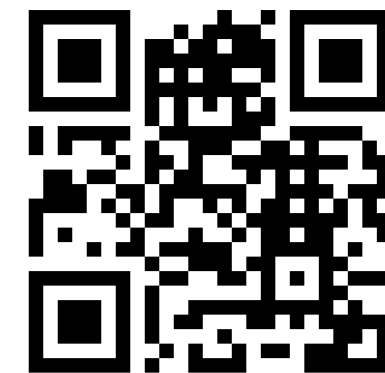
Everything เป็นโปรแกรมฟรีที่ช่วยให้คุณหาไฟล์ในคอมพิวเตอร์ได้เร็วมาก ไม่ซับซ้อน ใช้ได้ทันที และให้ผลลัพธ์แม่นยำ

ทำไมควรใช้:

- หาไฟล์ได้ทันทีที่พิมพ์ชื่อ ไม่ต้องรอ
- ไม่ทำให้เครื่องช้าเหมือน Windows Search
- ใช้งานง่าย พิมพ์ชื่อไฟล์แล้วกด Enter

เหมาะกับใครบ้าง:

- คนที่มีไฟล์เยอะและหาไฟล์ไม่เจอบ่อย ๆ
- ใครที่เบื่อการรอ Windows ค้นหาไฟล์นาน ๆ

<https://www.voidtools.com>

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ 2

ทำยังไงเมื่อเก็บไฟล์ไว้หลายที่
แล้วหาไม่เจอ ?

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

3.1 รวบรวมไฟล์จากหลายๆ ที่ไว้ที่โฟลเดอร์เดียวกัน

📌 ทำไมต้องรวมไฟล์ไว้ก่อน?

เพราะไฟล์ของเรากระจายอยู่หลายที่ เช่น:

- Desktop
- Documents
- Downloads
- Drive D: หรือ External
- โฟลเดอร์เฉพาะของโปรแกรม เช่น Photoshop, VS Code

📋 วิธีทำ:

- สร้างโฟลเดอร์ใหม่ชื่อว่า Backup
- ค่อย ๆ ลากไฟล์ที่สำคัญจากทุกที่มาเก็บไว้ในโฟลเดอร์นี้
- จัดหมวดหมู่ในโฟลเดอร์ เช่น
/งาน, /ส่วนตัว, /เอกสารทางราชการ

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

3.2 เช็คขนาดไฟล์ในภาพรวมว่ามีขนาดเท่าไร

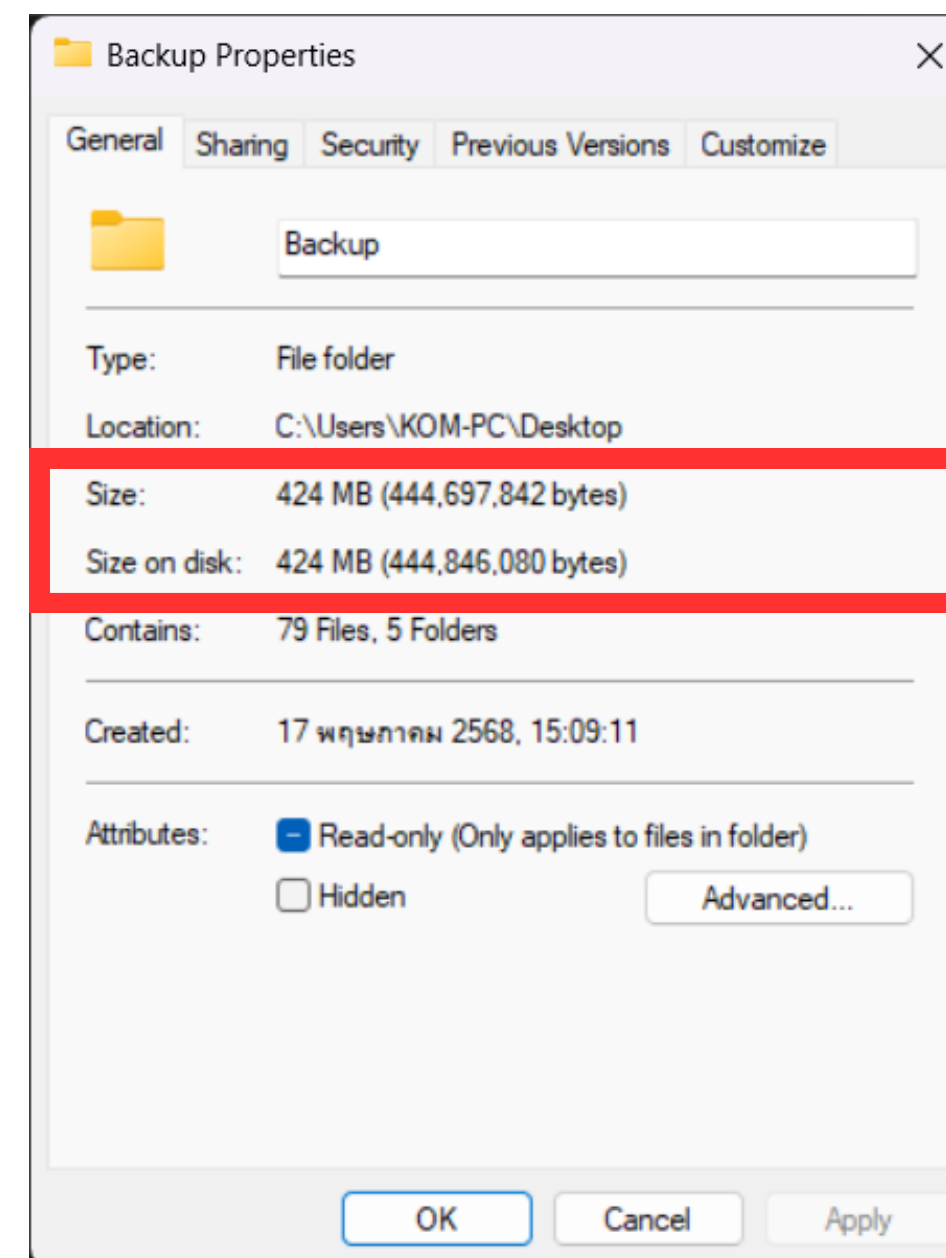
ทำไมต้องเช็คขนาดไฟล์ ?

เพราะแต่ละแหล่งที่ใช้สำรองข้อมูล มีพื้นที่จำกัด

- Google Drive: 40 GB (NU)
- USB บางอัน: 8GB / 16GB / 32GB
- External HDD: หลักร้อย GB ถึง TB

วิธีเช็คขนาด:

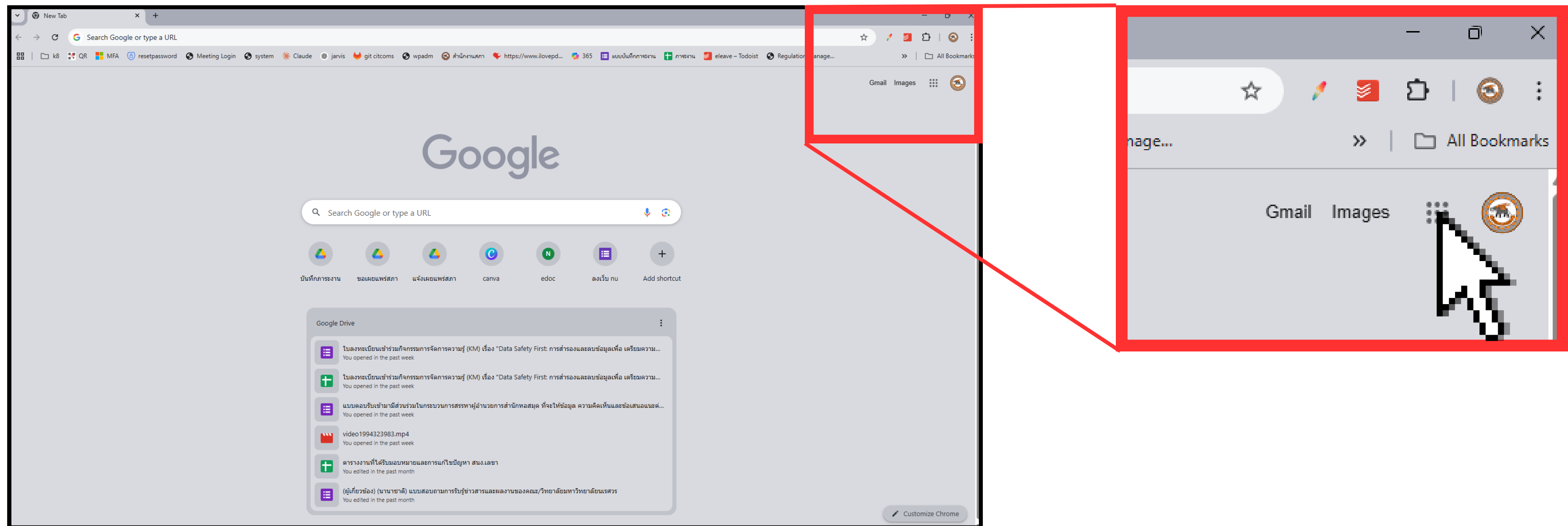
- คลิกขวาที่โฟลเดอร์ Backup
- เลือก Properties

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

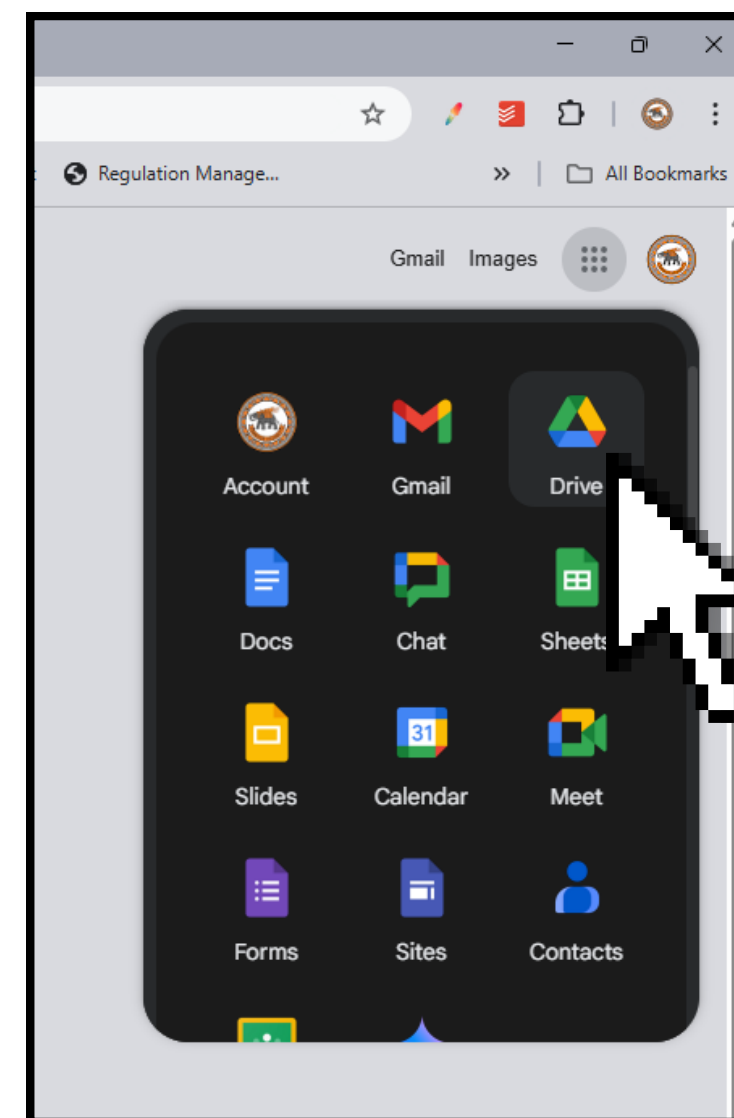
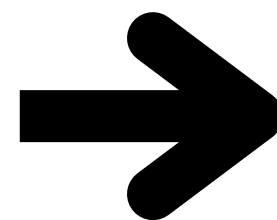
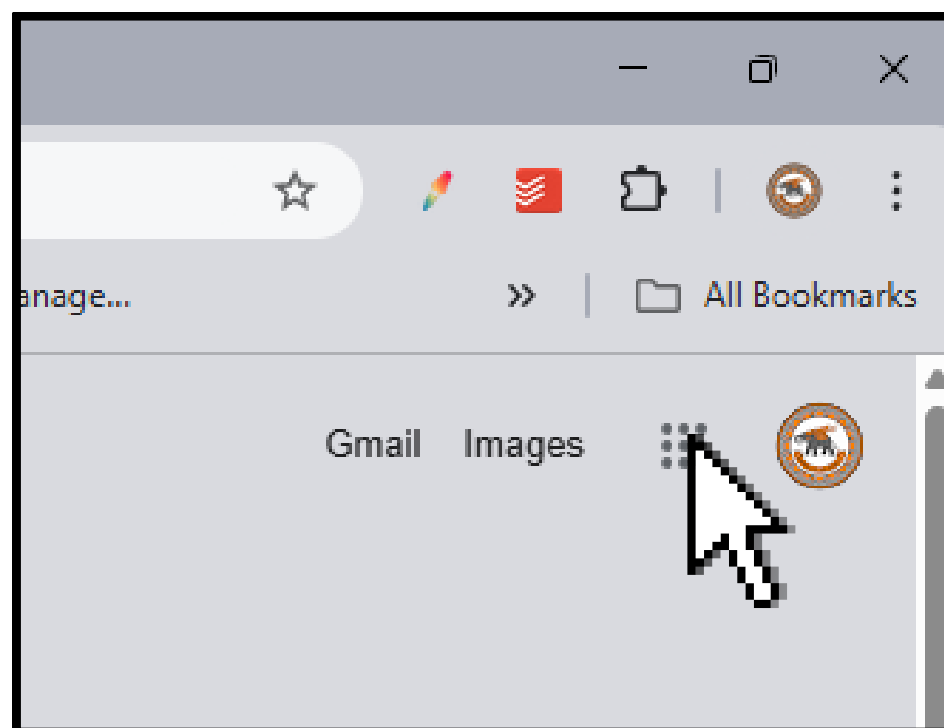
3.3 Copy ไฟล์ไปที่เครื่องมือสำรองข้อมูล (Google Drive)

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

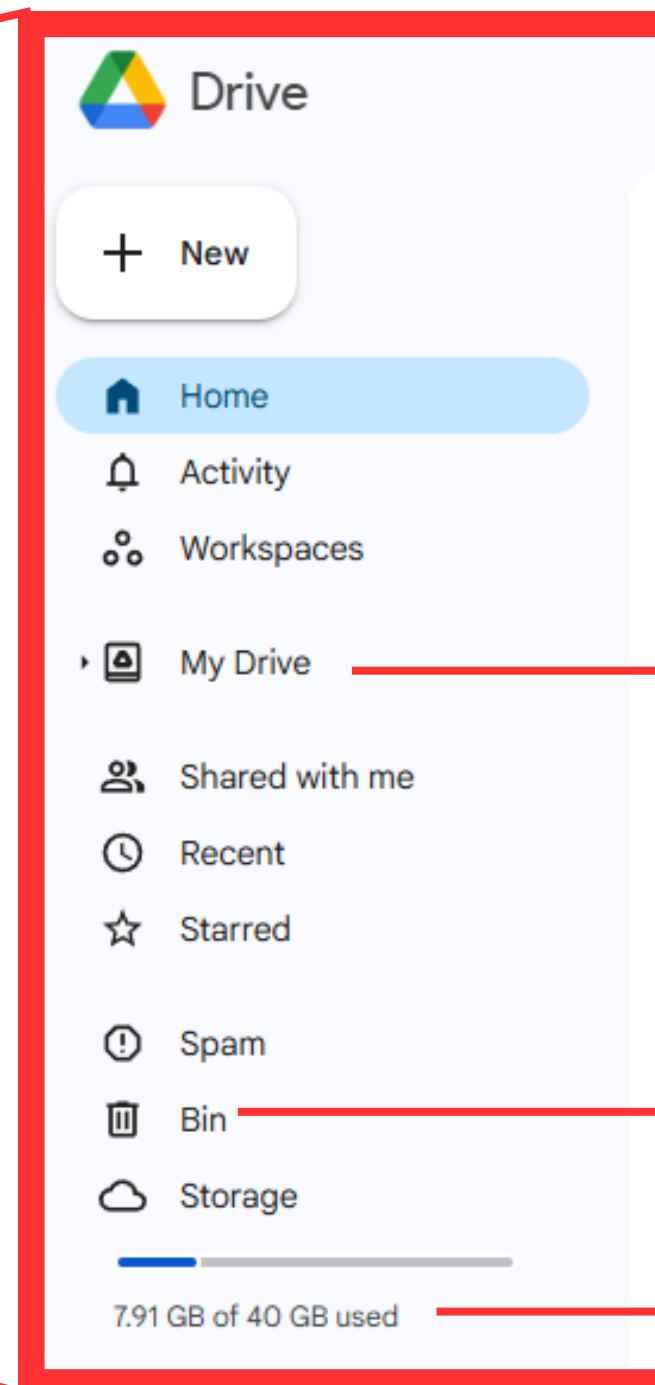
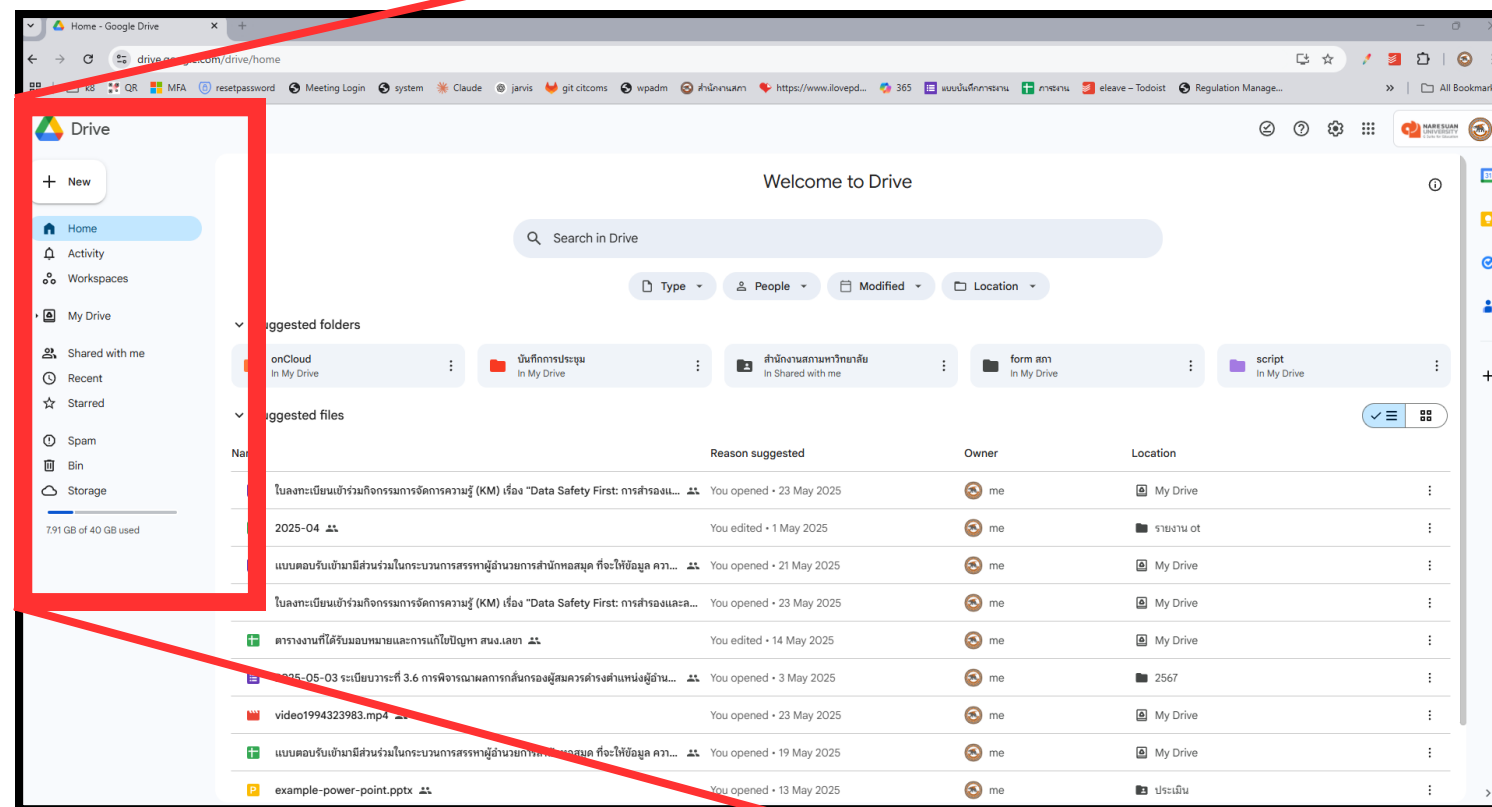
3.3 Copy ไฟล์ไปที่เครื่องมือสำรองข้อมูล (Google Drive)

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

3.3 Copy ไฟล์ไปที่เครื่องมือสำรองข้อมูล (Google Drive)

หน้าข้อมูลหลัก

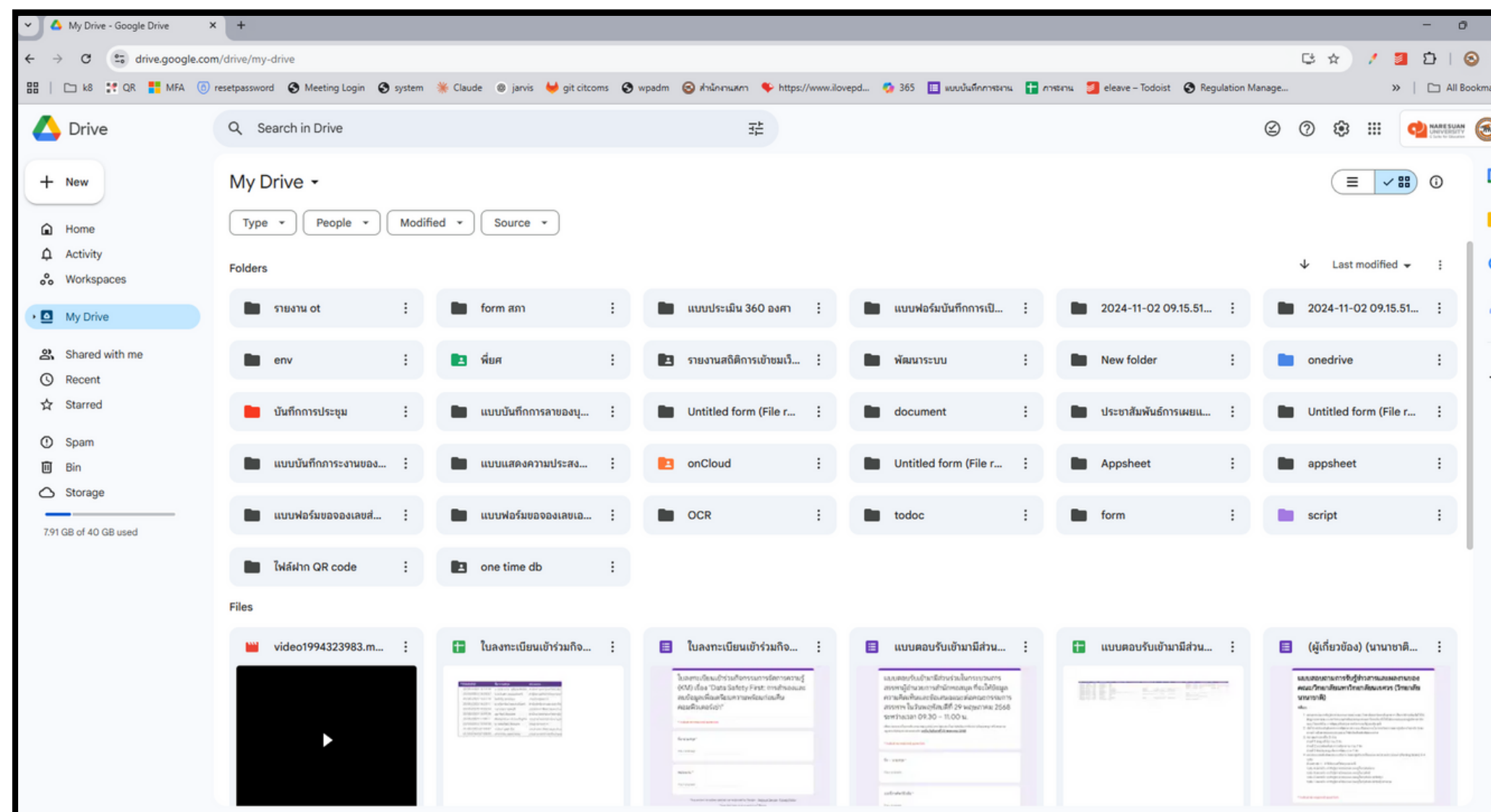
ถังขยะ

พื้นที่คงเหลือ

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

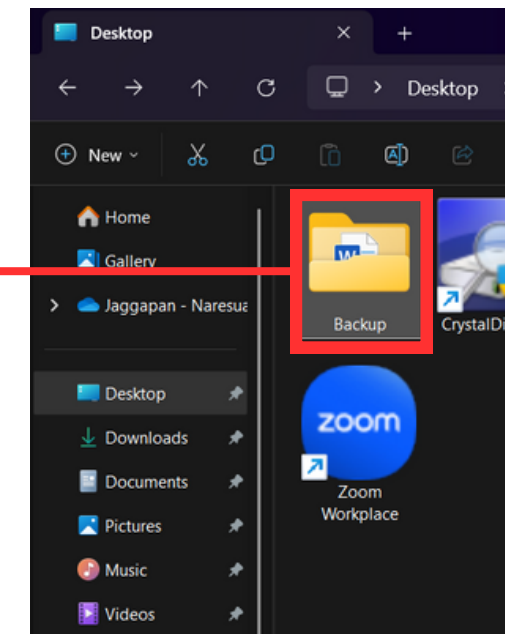
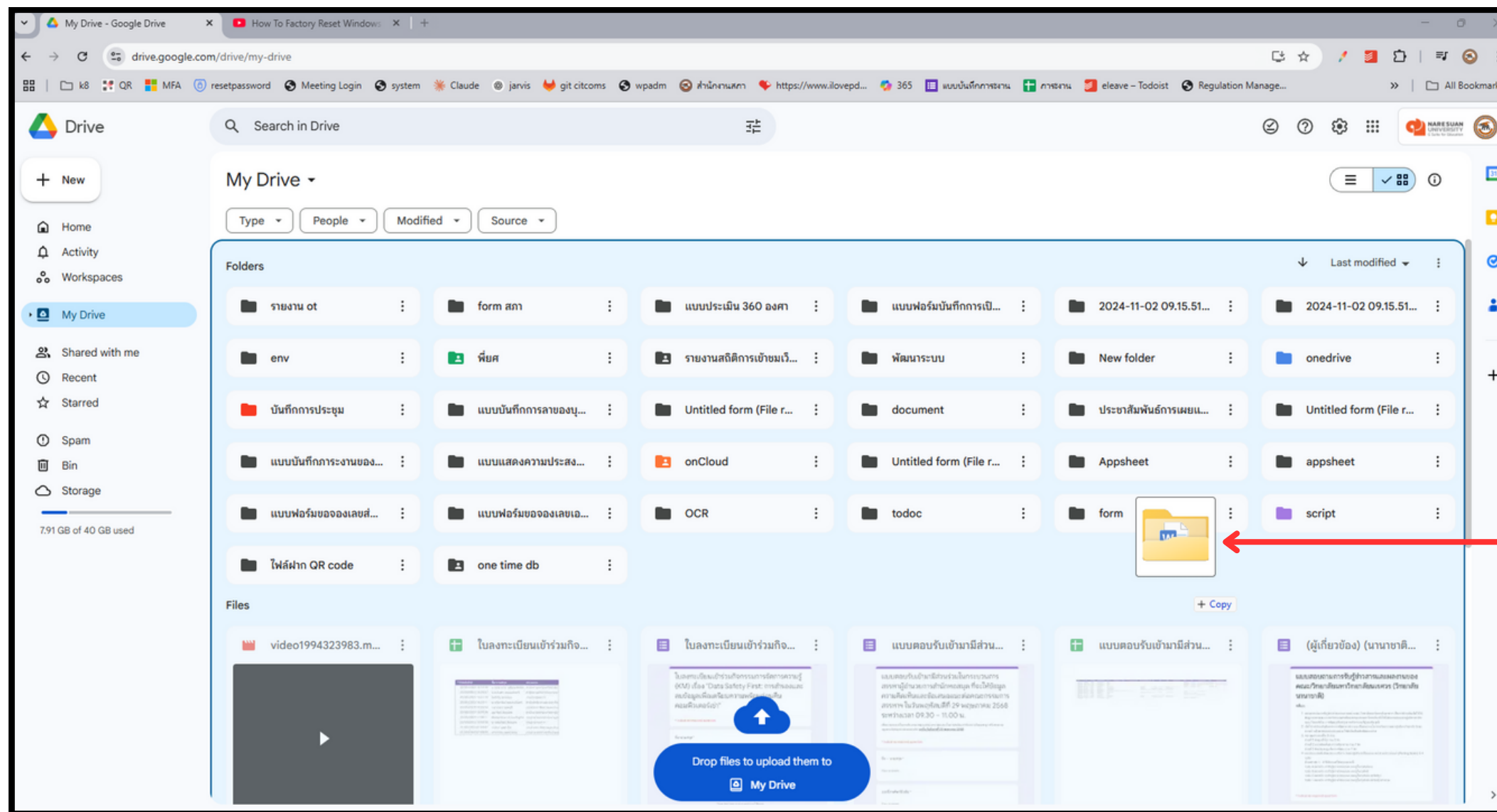
3.3 Copy ไฟล์ไปที่เครื่องมือสำรองข้อมูล (Google Drive)

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

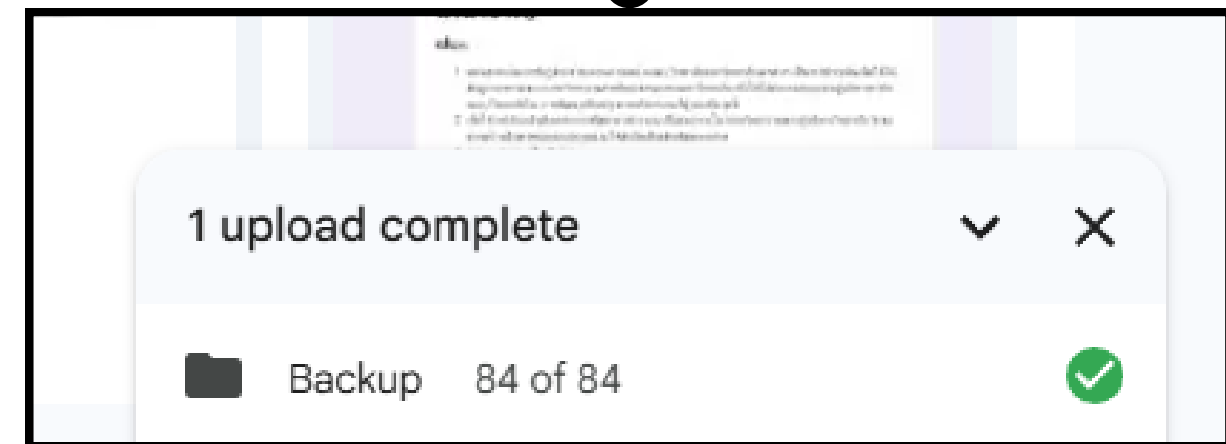
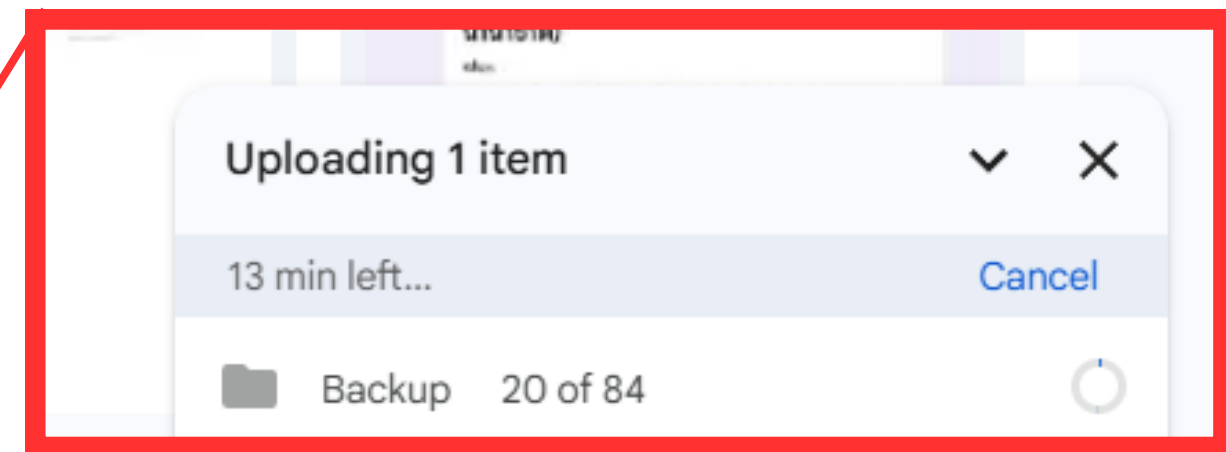
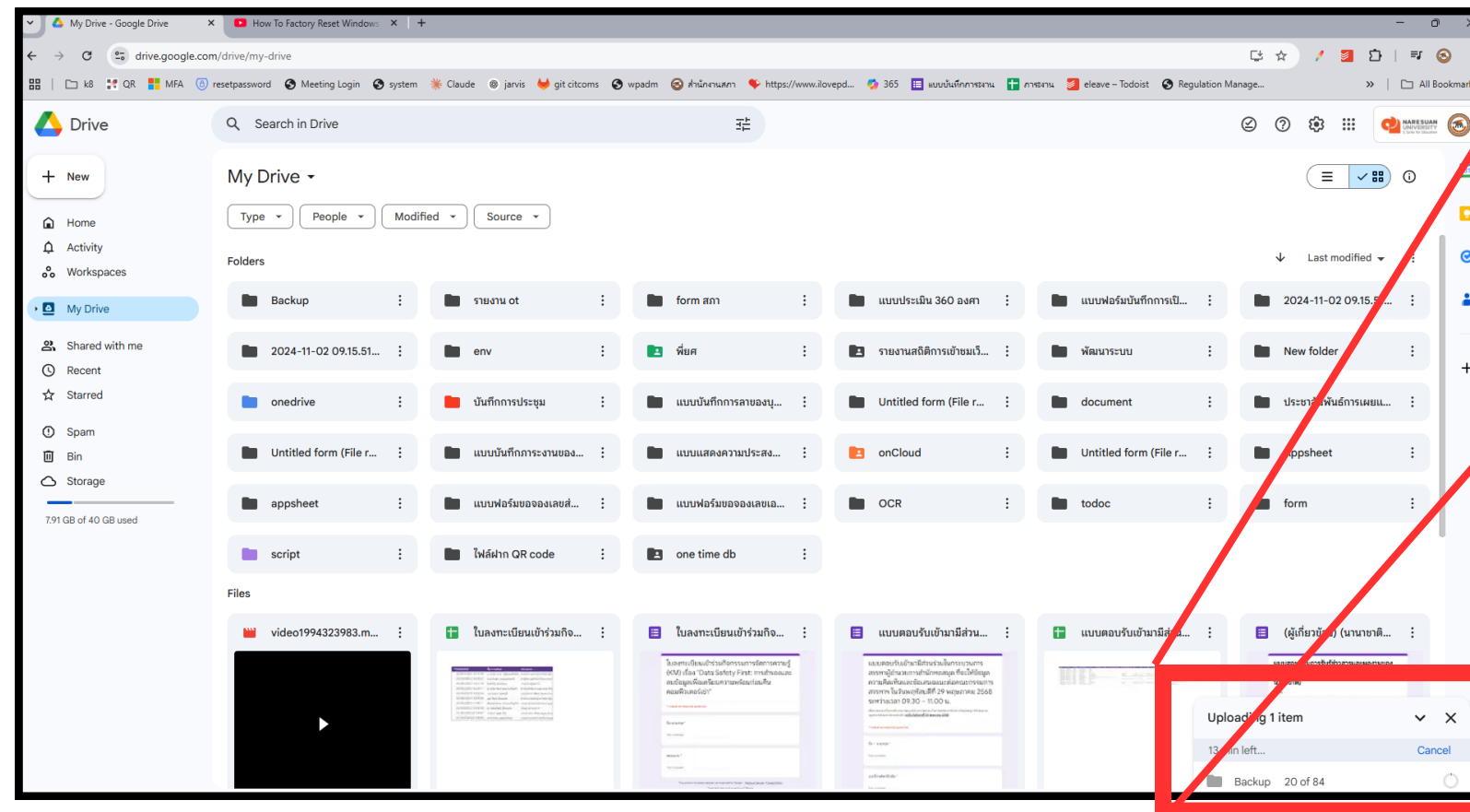
3.3 Copy ไฟล์ไปที่เครื่องมือสำรองข้อมูล (Google Drive)

3 สำรองข้อมูลยังไงดี?

How to Backup

3.3 Copy ไฟล์ไปที่เครื่องมือสำรองข้อมูล (Google Drive)

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ 3

โดยปกติแล้ว
สำรองข้อมูลด้วยวิธีใดบ้าง?

4 จะลบข้อมูล ต้องลบยังไง?

How to Delete

เมื่อพบไฟล์ที่ต้องการลบแล้วมี 3 แนวทางดังนี้

ลบแบบปกติ

- คลิกขวาที่ไฟล์หรือโฟลเดอร์ → เลือก Delete
- ไฟล์จะถูกส่งไปที่ Recycle Bin (ถังขยะ)
→ ยังไม่ได้หายไปจากเครื่องจริง ๆ
- คลิกขวาที่ Recycle Bin → เลือก Empty Recycle Bin

ลบด้วยคำสั่ง "Shift + Delete"

- เลือกไฟล์ → กด Shift + Delete
- Windows จะลบไฟล์ทิ้งถาวร โดยไม่เข้า Recycle Bin

ลบด้วยโปรแกรมเสริม

- Eraser (Windows)
- CCleaner (Windows / Mac)
- BleachBit (Linux / Mac / Windows)

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ 4

จากงานที่ตนเองทำ
ข้อมูลอะไรที่ห้ามลืมนำเด็ดขาด?

5 เคลียร์บัญชี ล้างรอยก่อนคืนเครื่อง

How to Clean Account

5.1 Clean Browser – ลบร่องรอยในเว็บเบราว์เซอร์ (Chrome, Edge, Firefox)

สิ่งที่ควรลบ:

- ประวัติการเข้าเว็บไซต์ (History)
- Cookies และรหัสผ่านที่บันทึกไว้
- Autofill (ข้อมูลที่เคยกรอกอัตโนมัติ เช่น ที่อยู่, เบอร์โทร, อีเมล)

วิธีลบ:

- 1.สำหรับ Chrome / Edge / Firefox
- 2.เปิด Browser → กด Ctrl + Shift + Delete
- 3.เลือกช่วงเวลา: "All time" / "ตลอดเวลา"
- 4.ติ๊ก ✓ ที่:
 - Browsing history
 - Cookies and other site data
 - Cached images and files
 - Passwords
- 5.กด Clear Data

📌 ถ้า login ด้วยบัญชี Google: อย่าลืม Sign out ก่อนลบ!

5 เคลียร์บัญชี ล้างรอยก่อนค้นเครื่อง

How to Clean Account

5.2 Clean Wi-Fi Password – ลบรหัส Wi-Fi ที่เคยเชื่อมต่อไว้

ทำไมต้องลบ ?:

หากไม่ลบ Wi-Fi ที่เคยเชื่อมต่อไว้ คนที่ได้เครื่องต่ออาจเชื่อมต่อเข้าเครือข่ายขององค์กร / บ้านเราได้

วิธีลบ:

- ไปที่ Settings
- เลือก Network & Internet
- เลือก Wi-Fi
- เลือก Manage known networks
- เลือก Wi-Fi ที่ต้องการลบ
- กด Forget

5 เคลียร์บัญชี ล้างรอยก่อนค้นเครื่อง

How to Clean Account

5.3 Clean Digital Signature / Certificates – ลบลายเซ็นดิจิทัลที่เคยใช้ลงเอกสาร

วิธีตรวจสอบลายเซ็นดิจิทัล (Windows):

- 1.กด Windows + R → พิมพ์ certmgr.msc → กด Enter
- 2.ไปที่โฟลเดอร์:
 - Personal
 - Certificates
 - ตรวจสอบว่ามีข้อมูลอยู่หรือไม่
- 3.คลิกขวา → Delete เพื่อก่อนออก

วิธีลบใน Adobe Acrobat:

- 1.ไปที่ Edit > Preferences > Signatures
- 2.คลิก "Identities & Trusted Certificates" → เลือกที่ต้องการลบ → Remove

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ 5

คิดว่ายังมีบัญชีอะไรอีกบ้าง
ที่ต้อง Logout ?

6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

🎯 ทำไมต้องล้างเครื่อง?

- เพื่อ ลบข้อมูลทุกอย่างอย่างถาวร
- ป้องกันไม่ให้คนที่ใช้เครื่องต่อ เข้าถึงไฟล์ / บัญชี / ประวัติการใช้งาน ของเราได้

⚠️ ก่อน Reset ต้องแน่ใจว่า:

- ✓ สำรองไฟล์ทั้งหมดแล้ว
- ✓ Logout ทุกบัญชีแล้ว
- ✓ ยกเลิกการเชื่อมต่อ Google Drive / OneDrive แล้ว
- ✓ เชื่อมปลั๊กไฟไว้ตลอดการ Reset

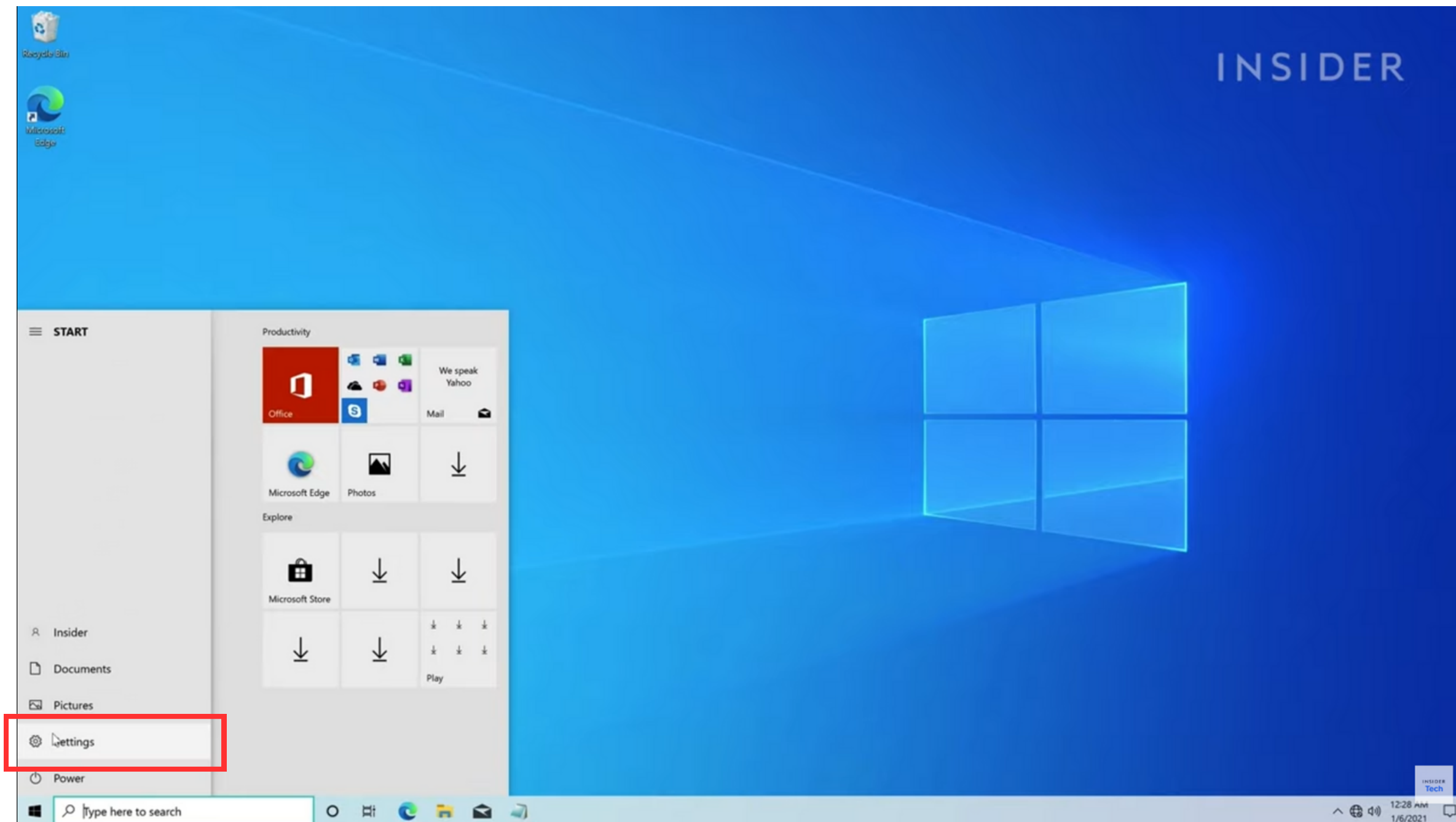
💡 หมายเหตุสำคัญ:

- การ Reset จะล้างทั้งไฟล์ ในเครื่อง (Drive C) และ แอปที่ติดตั้งไว้
- เหมาะกับผู้ที่ ไม่ต้องการเก็บอะไรไว้อีกเลย
- หลังจาก Reset เสร็จ เครื่องจะเหมือนเพิ่งซื้อใหม่ ต้องตั้งค่าทุกอย่างใหม่
- ควรทำในวันสุดท้ายที่ใช้เครื่อง

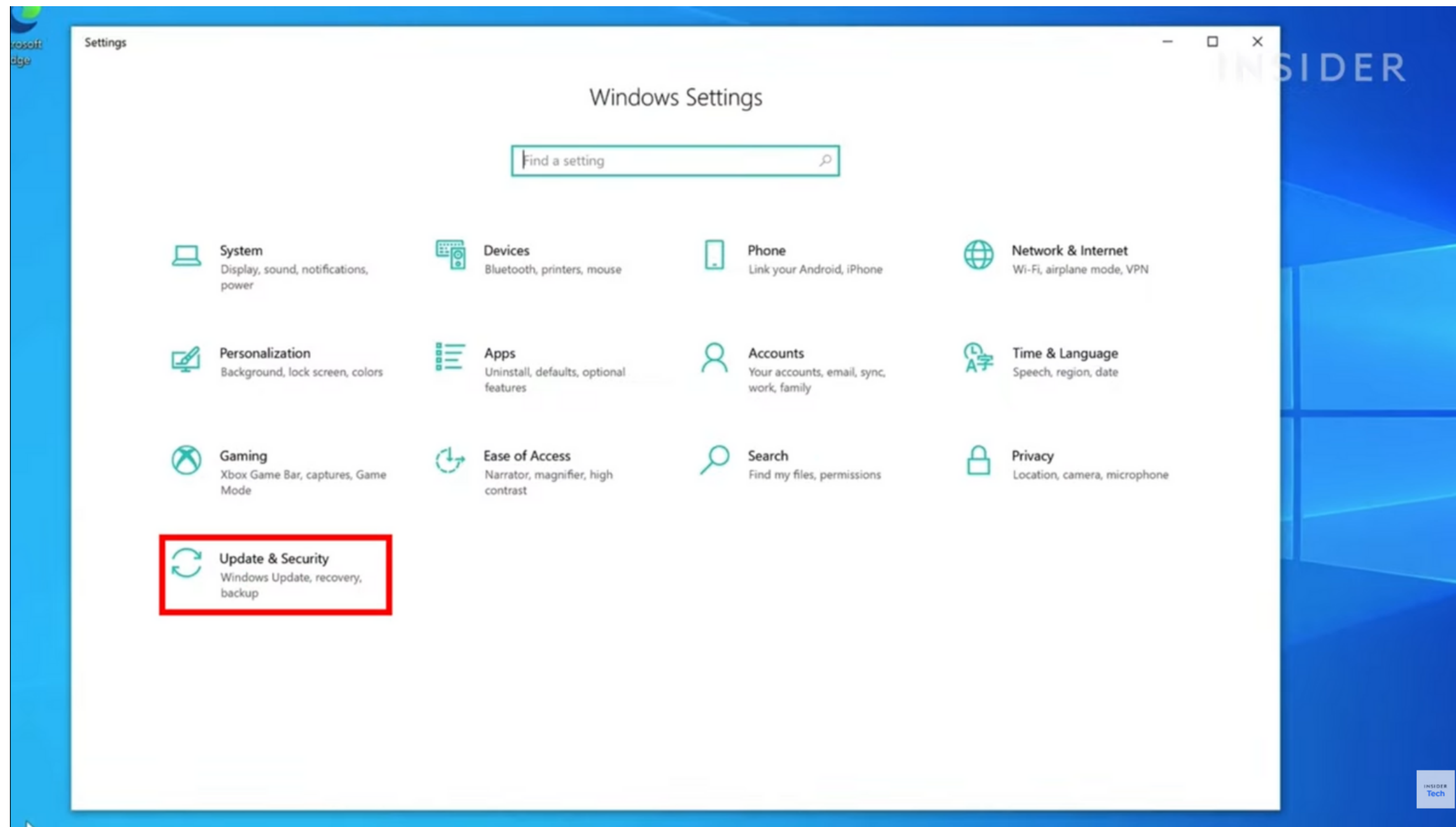
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

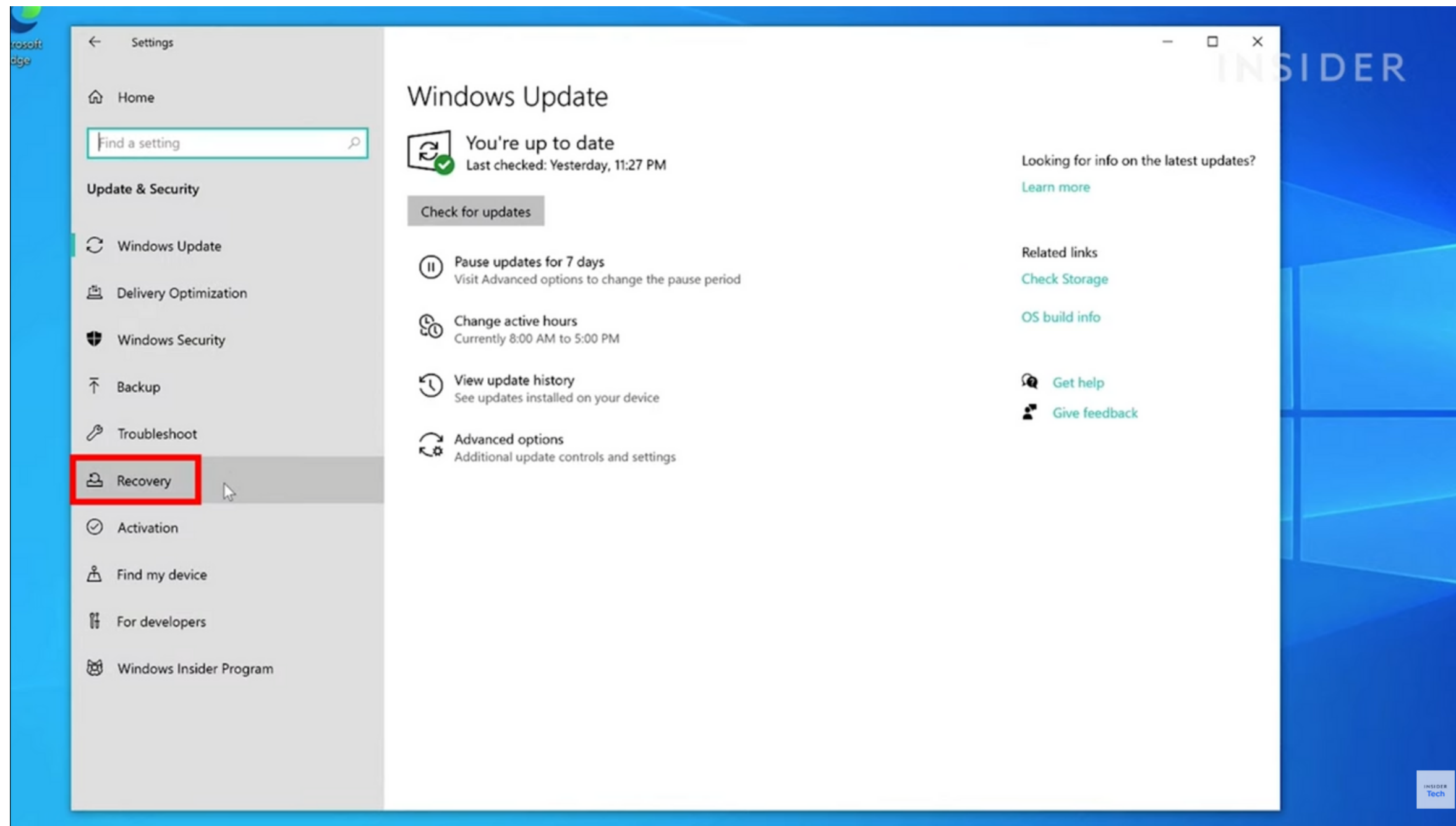
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

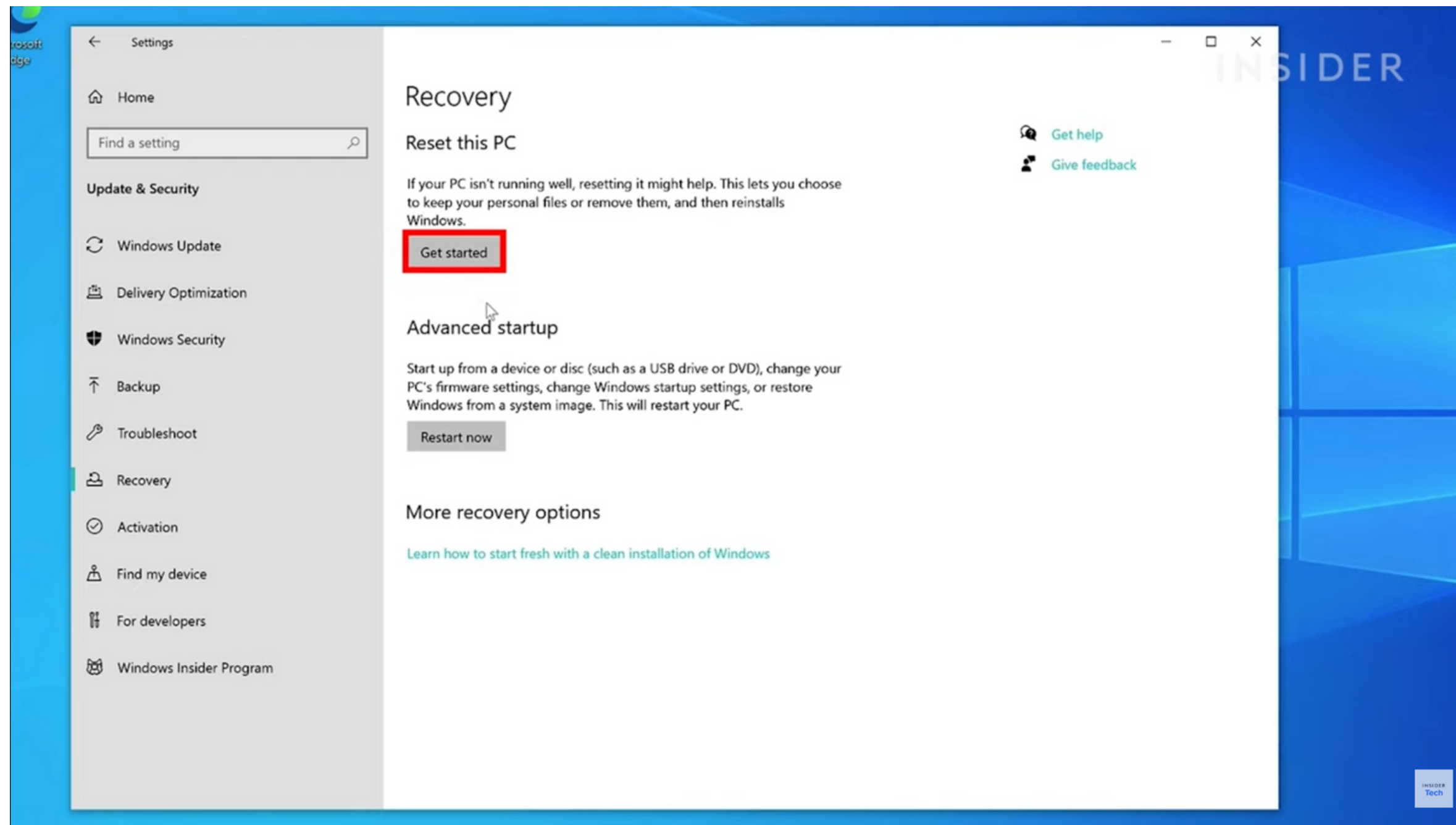
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

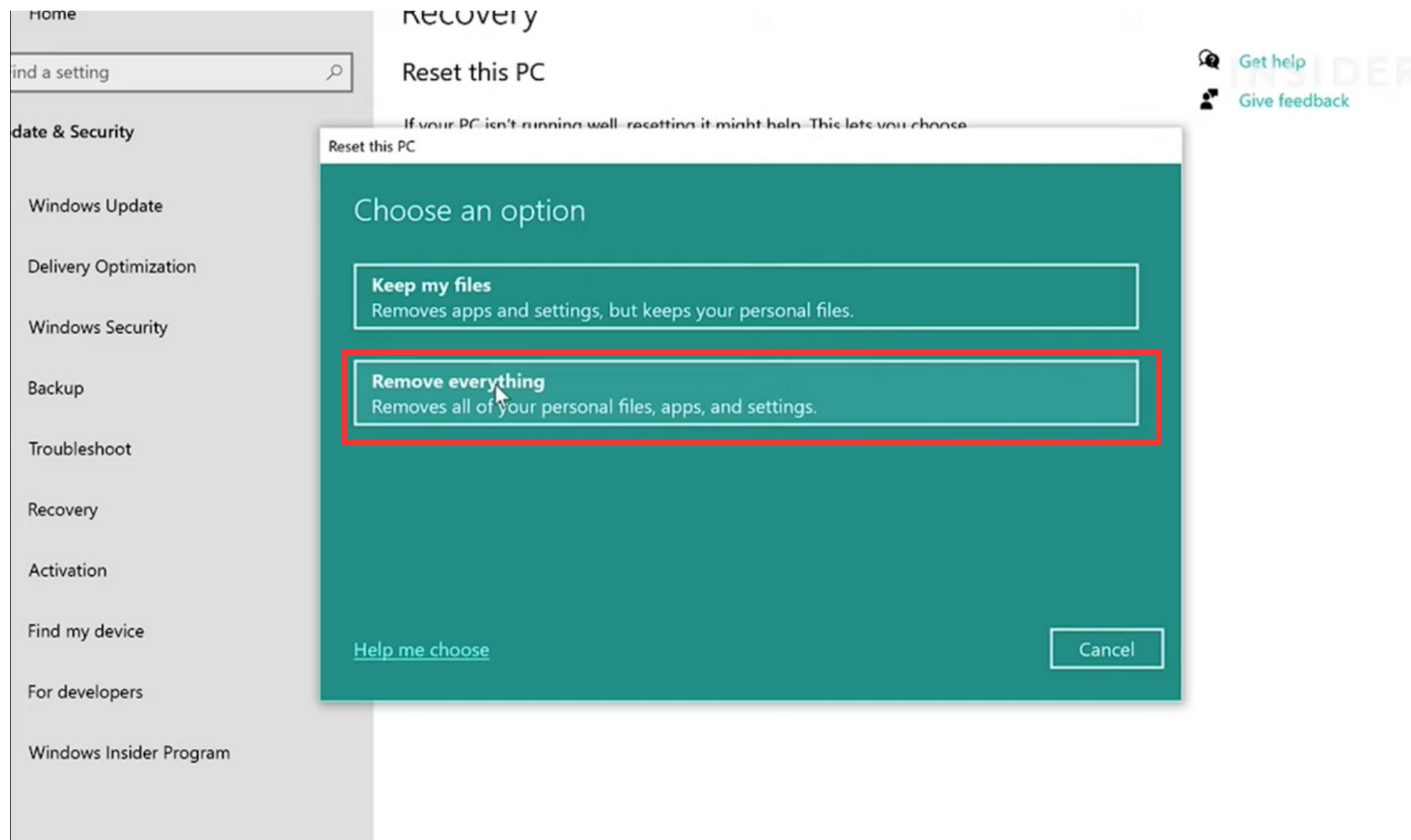
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

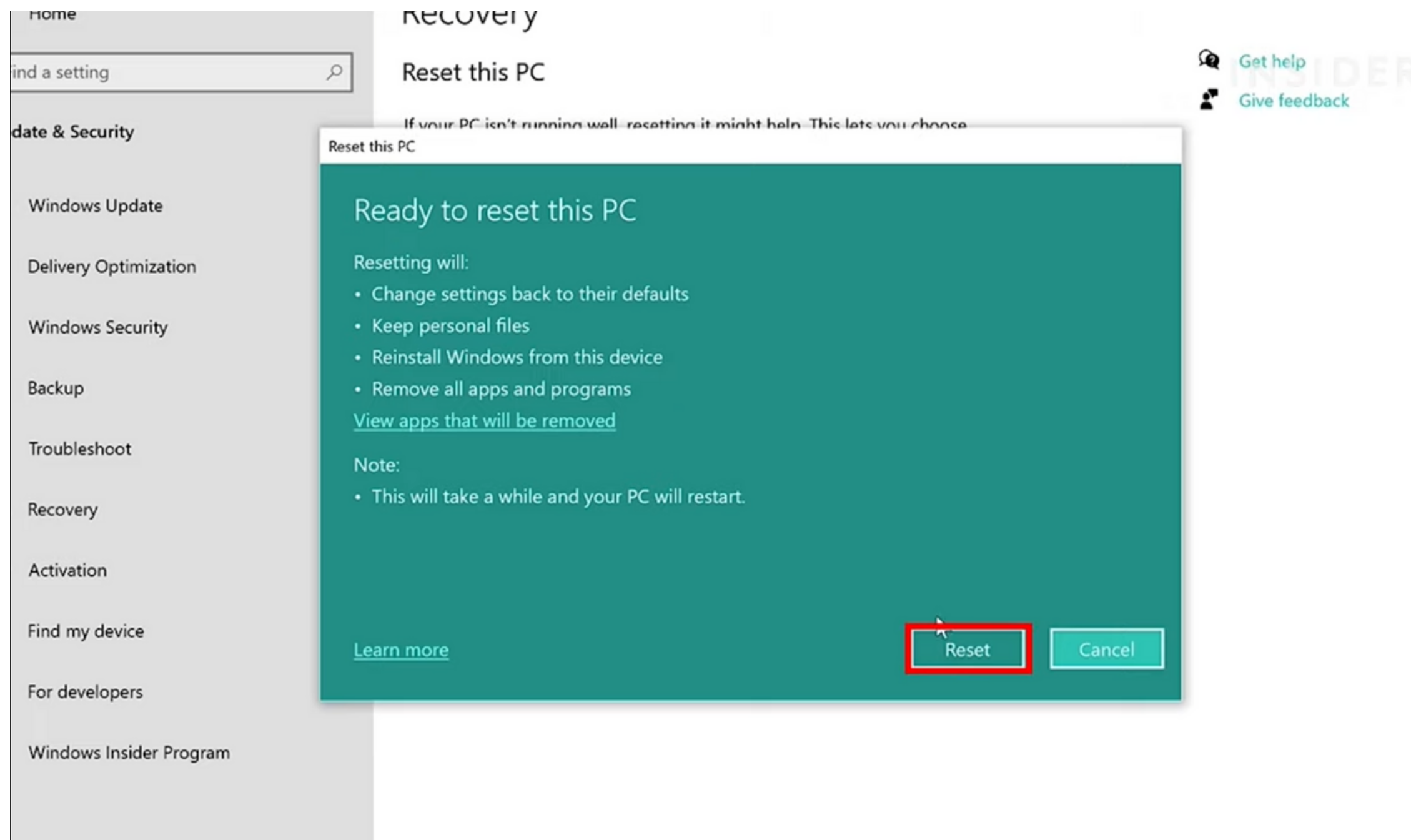
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

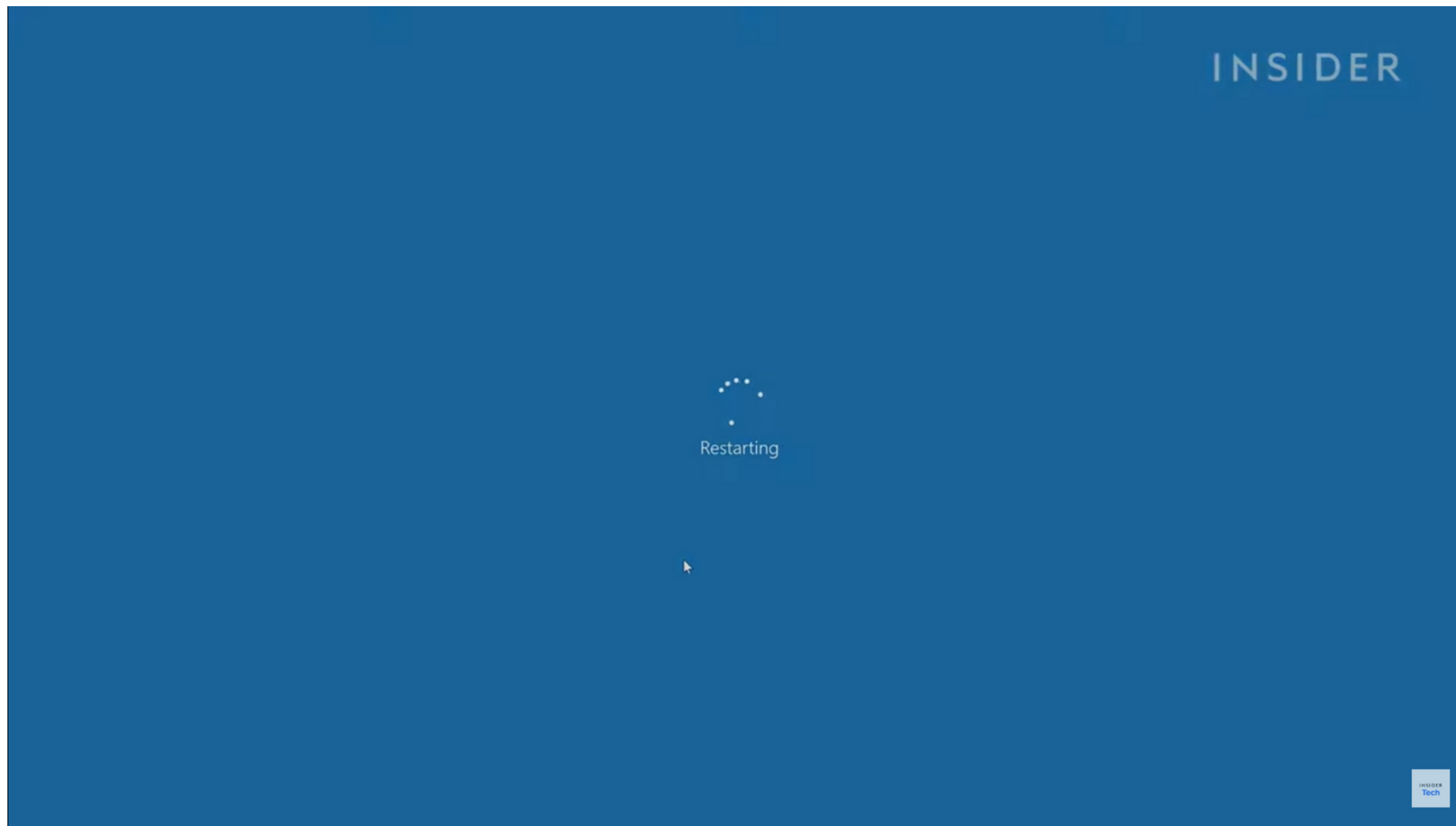
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

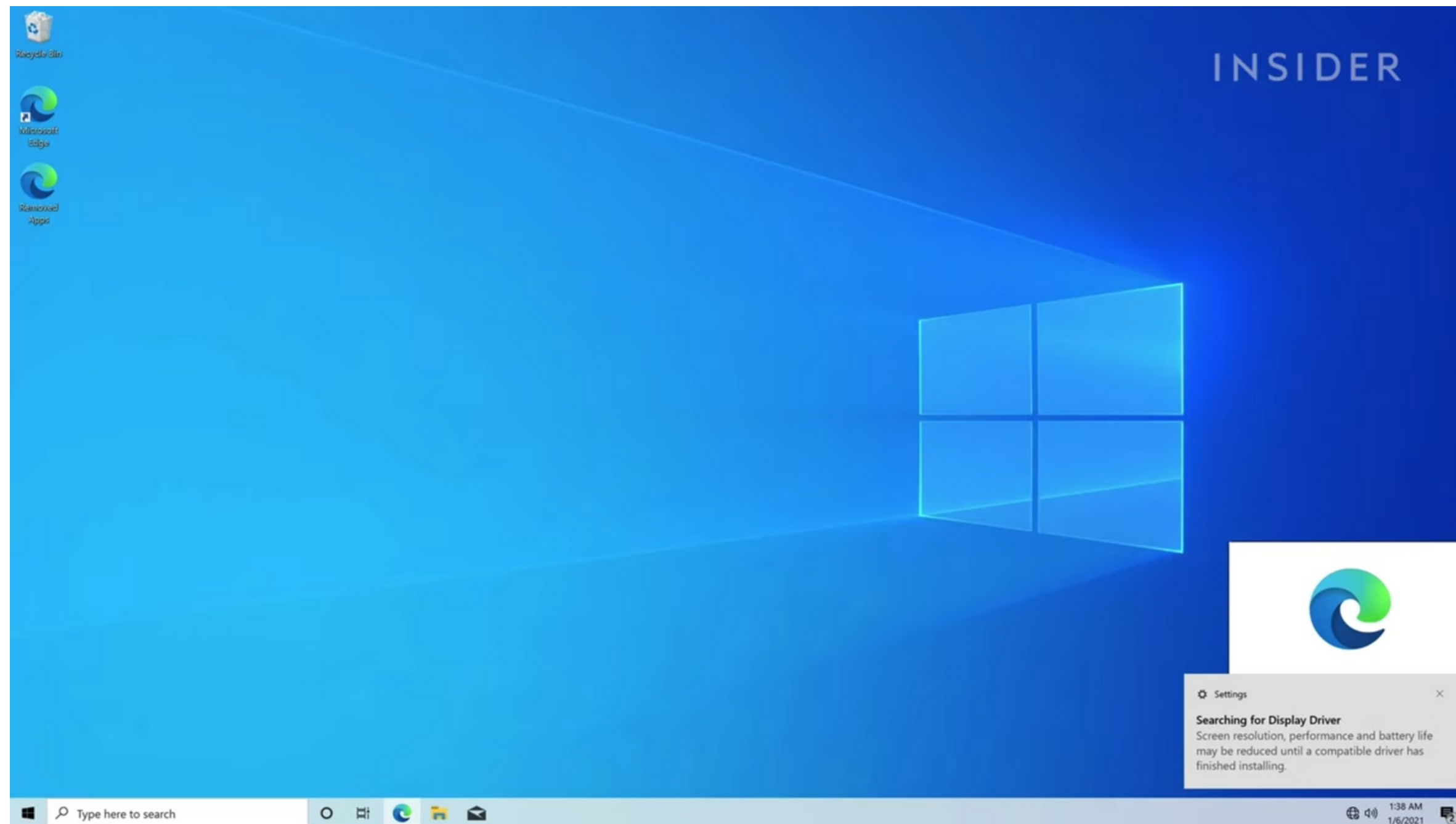
6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

6 ล้างเครื่องให้เหมือนใหม่แบบไร้ร่องรอย

Factory Reset Windows

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ 6

อะไรคือสิ่งที่ "ต้องเช็คให้แน่ใจ"
ก่อนกด reset?

